

Consulentenweekend op Terschelling

HENK WIJKHUISEN

De jaarlijkse bijeenkomst van de consulenten vond dit jaar plaats op Terschelling. Omdat dit eiland niet naast de deur ligt, werd besloten om een lang weekend op het eiland neer te strijken. Twaalf consulenten en drie medewerkers van het bureau kwamen naar een zinvol, aangenaam en vooral kletsnat weekend. Een verslag over regen, wind en kruidenbitters.

Vrijdagavond werd gestart met een voorstelronde en konden de consulenten hun lokale activiteiten voor de bescherming van de duinen bespreken en een aantal wensen uiten voor de toekomst. Vrijwel iedereen zat te popelen om de problemen van zijn regio te ventileren en het leek als of nu eindelijk eens een gewillig gehoor werd gevonden voor knelpunten in het duingebied.

Problemen en wensen

Richard Struijk, lid van de Werkgroep Midden-Zeeland, beet de spits af, gevolgd door de andere nestor van het gezelschap, Jan van den Ende uit Den Haag. Beiden noemden onder meer de recreatieproblematiek, die zoals zou blijken ook door veel andere consulenten als belangrijk knelpunt ervaren werd in hun gebied. Henk Pijpers, consulent in Den Haag sloot zich dan ook aan bij de gemaakte opmerkingen van Jan en Richard. Hij voegde daaraan de wens toe om meer invloed te krijgen op het beheer van duingebieden.

Een consulent die zijn duinen eigenlijk helemaal niet zo mooi vindt, bestaat ook: Reimer Bekius in Den Helder, die elders in dit nummer van DUIN geïnterviewd wordt door Marcel Taal. Reimer noemde de kort geleden door defensie overgedragen Grafelijkheidsduinen in Den Helder als één van de weinige fraaie stukjes duin rondom zijn woonplaats, waar hij dan ook allerlei recreatieve voorzieningen in de toe-

komst verwacht. Hij kan moeilijk verwoorden wat de grote waarde is van de rest van het Helder duingebied.

Kritiek op bestuur en bureau kwam van Leo en Ron Ranzijn, die nogal verbolgen waren over de vermeende toegeeflijkheid van Stichting Duinbehoud aan de plannen van het NV PWN met betrekking tot de Wimmenummerduinen. Leo en Ron, beiden consulenten in Egmond, hebben zich sterk gemaakt tegen ontsluiting van de Wimmenummerduinen met voet- en fietspaden. In het vorige nummer van DUIN hebben zij uiteengezet hoe dit gebied in hun optiek het best beheerd kan worden. Een groot probleem vormt een voorgenomen fietspad langs de duinrand, dat het PWN zou willen aanleggen. Na enig heen en weer gepraat in de pauze bleek het vermeende meningsverschil tussen bureau en consulenten grotendeels te berusten op een communicatiestoornis.

Joost Hack uit Schoorl noemde nog de busladigen trimmers die de duinen in komen en het relatief nieuwe fenomeen van de mountain-bikes, die plaatselijk veel kwetsbare duinen vernielen. Een ander punt dat Joost aanhaalde was de naar zijn mening te langzame omvorming van de saaie en waterverslindende dennenplantages in natuurlijke duinvegetaties. Een begrijpelijke wens van een consulent die de meeste dennenbomen van alle kustduinen in zijn werkterrein heeft staan.

Dat Staatsbosbeheer jachtverhuur nog altijd als inkomstenbron ziet, werd door Kees Verweij uit Noordwijk opgemerkt. Ook op Terschelling bleek SBB de jacht nog te verhuren. Men was van mening dat SBB behoorlijk achterloopt bij de huidige opvatting dat alleen beheersjacht wenselijk is en plezierjacht niet thuishoort in een natuurgebied. Tekenend is ook het verpachten door SBB van duinterrein aan de Noordwijkse golfclub. In de loop van dit weekend zou bij het beheer van Staatsbosbeheer nog menig kritische opmerking worden gemaakt.

Problemen met kustverdediging werden onder meer door Jan Vos uit Callantssoog genoemd. Jan tobde voorts met het schietterrein bij Grote Keeten en hoopte dat dit zo snel mogelijk gesaneerd zou kunnen worden.

Enkele specifieke problemen van de Waddeneilanden werden belicht door Martin van der Wal van Texel. Hij schetste de problemen met de relatienuota op Texel, waardoor natuurontwikkeling in de duinzoom wordt bemoeilijkt. Ook op Texel speelde Staatsbosbeheer een minder fraaie rol ten aanzien van het jachtbeleid. Kortom, de avond vloog om met vele knelpunten en wensen zodat Piet Zumkehr, de consulent van Terschelling, nog maar een uurtje de tijd had om over zijn vlinderonderzoek op Terschelling te vertellen. Dit was een kwalitatief hoog-

Op Terschelling fietsen in de zomer dagelijks 20.000 mensen (foto: Kees Wijgh).

De Sahel in de Landerumerheide (foto: Marc Janssen).

waardige lezing, die om kwart voor twaalf werd afgesloten met een borrel.

Met de "Dikke Zumkehr" over het eiland

Wie iets wil weten over de Nederlandse taal, pakt de Dikke van Dale uit de kast. Wie iets over natuur, landschap en historie van Terschelling wil weten, raadplege de "Dikke Zumkehr". Onze man op Terschelling, Piet Zumkehr, blijkt een enorme kennis te hebben van alle aspecten op Terschelling waar ook maar enig leven in kan worden waargenomen. Zelden ziet men de combinatie van vogelkenner, botanicus, entomoloog en landschapsecoloog in één persoon verenigd. Wie dit fenomeen wil meemaken belte Piet. Zijn grote kennis en ervaring wordt dan ook bijzonder gewaardeerd door Staatsbosbeheer. Tot dit jaar werkte Piet 12 jaar op het eiland voor SBB en verzorgde 2000 pagina's onderzoek van hoog wetenschappelijk nivo. In ruil daarvoor kreeg hij vreemd genoeg geen vaste aanstelling en hij moet nu zijn heil zoeken bij het PWN in het Noordhollands Duinreservaat. Hoe dan ook, wij hebben enorm geprofiteerd van de kennis van Piet en kregen zaterdagochtend eerst een reflectie op de knelpunten aan het vasteland in relatie tot Terschelling. Vervolgens gingen we per fiets op pad.

Een groot knelpunt op Terschelling vormt de (verblijfs)recreatie. Sinds kort is het toegestaan om caravans 's winters op de zomerstandplaats te laten staan. Het gevolg is dat overal chalets op wielen verschijnen, van waaruit men uitzicht heeft op de burens. Ofschoon het aantal overnachtingen gelijk moet blijven, worden steeds meer voorzieningen bijgebouwd omdat hogere eisen worden gesteld aan bestaande accommodatie. Een hotel dat vroeger 40 bedden had, is ingekrompen tot 30, omdat elke kamer minstens een douche, maar liever nog een bad moet hebben. Om op hetzelfde nivo van overnachtingen te blijven moet dus worden bijgebouwd. Vorig jaar heeft Stichting Duinbehoud bezwaar gemaakt tegen zo'n uitbreiding van recreatiebungalows bij Hoorn-de Duunt. De inschatting is dat er nog heel wat beroepsprocedures zullen volgen, omdat tal van plannen klaarliggen om Terschelling op te nemen in de vaart der volkeren.

Een groot knelpunt is, dat deze "bungalow-rekreatanten" steeds vroeger in het seizoen, tijdens

de broedperiode van vogels, het eiland bezoeken.

Richard Struijk memoreerde vrijdagavond al aan de modieuze trent van begrazing. Wie nog geen vee in zijn duin heeft lopen, is niet van deze tijd. Bij een begrazingsproject op de Landerumerheide toont Piet ons de situatie waar heideschape, enkele paarden en geiten vrijwel alles kaalvreten, zonder dat sprake is van natuurwinst. Het lijkt op de Sahel, elk moment kan een Landrover of een Masaihoofdman om de hoek komen. Dit is een goed voorbeeld van hoe begrazen niet moet.

Via een fietspad, waar op een zeker moment de PAC's aan de oppervlakte de zintuigen prikkelen, fietsten we in de regen richting Noordvaarder. Het terrein is nu nog oefenterrein voor de NAVO, maar zal wellicht rond de eeuwwisseling worden afgestoten. Tijdens ons bezoek werd alleen geschoten op kleiduiven door de plaatselijke jagersclub.

De Noordvaarder

Zaterdagavond waren Guus Durville en Liesbeth Meijer van de Waddenvereniging onze gast. Na de inleiding over het verloop van de avond door Hanneke Mesters gaf Liesbeth een korte inleiding op de visie van de Waddenvereniging op de toekomst van de Noordvaarder. Marc Janssen, beleidscoördinator bij de Stichting Duinbehoud, schetste de relatie tussen Terschelling en de ecosysteemvisie "Duinen voor de wind" en zag op de Noordvaarder goede mogelijkheden om de natuur de vrije loop te laten. In drie groepen werd een discussie gevoerd over recreatieaanspraken op dit gebied, de vertaling van natuurbeleid naar de plaatselijke bevolking en over natuurontwikkeling.

Een éénduidig beeld is niet voortgekomen uit de discussie. Vooral het probleem van hoe de plaatselijke bevolking te winnen voor de inrichting van een natuurgebied bleek een heikel probleem. Vrijwel voortdurend werd gezocht naar medegebruik voor recreatie om een groot natuurgebied te realiseren. Het probleem van terreinwagens kwam steeds terug. Enkele eilanders blijken een voorliefde te hebben voor het rijden over stranden met four-wheel-drives. Reimer Bekius vond dat de overheid deze onnodige en onzinnige auto's maar moest uitbannen. Jan van den Ende meende dat de fiscale maatregelen tegen het zogenaamde grijze kenteken de aanschaf van dit soort auto's vanzelf zou afremmen. Duidelijk werd in elk geval dat over enkele jaren alle zeilen moeten worden bijgezet wil de natuur op de Noordvaarder een kans krijgen naast alle overige claims.

Duinconsulenten in actie

Al sinds de oprichting van de Stichting Duinbehoud in 1976 wordt het landelijk bureau in Leiden ondersteund door een groot aantal vrijwilligers. Met name de duinconsulenten spelen een zeer belangrijke rol bij het werk van de Stichting Duinbehoud. Deze groep actieve vrijwilligers informeert het landelijk bureau regelmatig over alles wat zich in de regio afspeelt. Zij speelt informatie door over het beleid dat gevoerd wordt ten aanzien van de duinen (b.v. bij de vaststelling van bestemmingsplannen), over het beheer dat gevoerd wordt ten aanzien van de duinen en over eventuele misstanden. Een aantal van deze duinconsulenten voert ook regelmatig actie voor de Stichting Duinbehoud (b.v. door in te spreken op hoorzittingen) en voert overleg met beheerders en bestuurders voor een betere bescherming van het duingebied.

Wie die duinconsulenten zijn en waar u met eventuele opmerkingen over de duinen in uw regio terecht kunt, is te vinden in onderstaand overzicht.

Schiermonnikoog
Theo de Vries
Gratia Susannastraat 3
9166 PK Schiermonnikoog

Ameland
Joop de Jong
Hiemkesweg 10
9166 GG Nes-Ameland

Terschelling
Piet Zumkehr
Oude Terpweg 3
8891 GE Midsland
Terschelling

Vlieland
Huibert van Eck
Havenweg 16 A
8899 BB Vlieland

Texel
Martin van der Wal
Middelandsseweg 3
1792 CG Oudeschild
Texel

Den Helder e.o.
Reimer Bekius
Dennenstraat 39
1783 GW Den Helder

Zwanenwater e.o.
Jan Vos
Jewelweg 9
1759 HA Callantssoog

Schoorl e.o.
Joost Hack
Duinweg 32
1871 AC Schoorl

Bergen e.o.
Bert Buijzer
Westerweg 35
1851 AA Heiloo

Egmond e.o.
Ron en Leo Ranzijn
p/a Oude Egmondse-
straatweg 7
1934 AA Egmond a/d
Hoef

Castricum e.o.
Lots Zonneveld
Dorpsstraat 104
1901 EN Castricum

Wijk aan Zee e.o.
Henk van Bourgonje
Creutzberglaan 124
1943 NV Beverwijk

Zandvoort e.o.
Cees van Deursen
Leeuwerikkenstraat 2
2042 CR Zandvoort

Hillegom e.o.
Kees Langeveld
Graaf Janlaan 72
2181 TM Hillegom

Noordwijk e.o.
Cees Verweij
Vinkenlaan 23
2201 BR Noordwijk

Katwijk e.o.
Ben ter Haar
Sportlaan 6
2225 JM Katwijk aan
Zee

Den Haag e.o.
Henk Pijpers
Goudsbloemlaan 63
2565 CP Den Haag

Jan van den Ende
Bezuidenhoutseweg
265 A
2594 AN Den Haag

Hoek van Holland e.o.
C. Vonk
C. Weeningstraat 80
3151 CV Hoek van
Holland

Voorne
Julius Rontgen
Strypsedijk 40
3234 KS Tinte

Goeree
Krijn Tanis
Dorpsweg 16
3253 AH Ouddorp

Schouwen
John Beyersbergen
Boogerdweg 12
4321 SW Kerkwerpe

Frans Beekman
't Vrije 55
4301 JX Zierikzee

Walcheren
Joleijn Meijers
Baaiweg 3
4363 NN Aagtekerke

Zeeuws-Vlaanderen
Thijs Kramer
Oude Zeedijk 4
4505 PC Zuidzande

Duinconsulenten op de Noordsvaarder; staand van links naar rechts: Jan van den Ende, Hanneke Mesters, Piet Zumkehr, Martin van der Wal, Leo en Ron Ranzijn, Richard Struijk, Cees Verweij, Reimer Bekius, Henk Pijpers; zittend van links naar rechts: Marc Janssen, Henk Wijkhuizen, Joost Hack en Jan Vos.

